

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

P9_TA(2020)0156

Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności na okres po roku 2020

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych na okres po roku 2020 (2019/2975(RSP))

(2021/C 362/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 2, 9, 10, 19 i art. 216 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26 i 47,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych, w szczególności zasadę 17 dotyczącą integracji osób z niepełnosprawnościami, zasadę 3 dotyczącą równych szans oraz zasadę 10 dotyczącą zdrowego, bezpiecznego i dobrze dostosowanego środowiska pracy oraz ochrony danych,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i jej wejście w życie 21 stycznia 2011 r. zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając Komentarz ogólny do Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, stanowiący miarodajne wytyczne dotyczące stosowania tej konwencji,
- uwzględniając kodeks postępowania pomiędzy Radą, państwami członkowskimi i Komisją zawierający wewnętrzne ustalenia dotyczące wdrażania przez Unię Europejską i reprezentowania Unii w odniesieniu do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽²⁾,
- uwzględniając przyjęte przez Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami uwagi podsumowujące z 2 października 2015 r. dotyczące wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (europejską konwencję praw człowieka), Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka i Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając dochodzenia strategiczne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące sposobu, w jaki Komisja Europejska zapewnia osobom z niepełnosprawnością dostęp do swoich stron internetowych (OI/6/2017/EA), i sposobu traktowania przez Komisję Europejską osób z niepełnosprawnością w ramach wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego dla pracowników UE (OI/4/2016/EA), a także decyzję w połączonym dochodzeniu w sprawach 1337/2017/EA i 1338/2017/EA dotyczących dostępności procedur naboru służących rekrutacji urzędników służby cywilnej UE i organizowanych przez Europejski Urząd Doboru Kadr dla kandydatów niedowidzących,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz określone w niej cele zrównoważonego rozwoju, które UE zobowiązała się osiągnąć,
- uwzględniając zawarte w celach zrównoważonego rozwoju wyraźne odniesienia do niepełnosprawności w celach dotyczących edukacji (cel 4), wzrostu i zatrudnienia (cel 8), nierówności (cel 10), dostępności osiedli ludzkich (cel 11) i gromadzenia danych (cel 17),

⁽¹⁾ Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

⁽²⁾ Dz.U. C 340 z 15.12.2010, s. 11.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską),
- uwzględniając opinię rozpoznawczą Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotyczącą sytuacji kobiet z niepełnosprawnościami, o którą to opinię wystąpił Parlament Europejski,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 września 2016 r. w sprawie stosowania dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (dyrektywa w sprawie równego traktowania w obszarze zatrudnienia i pracy) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającą Europejski kodeks łączności elektronicznej (wersja przekształcona) ⁽⁸⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 listopada 2010 r. zatytułowany „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier” (COM(2010)0636),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 stycznia 2020 r. pt. „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji” (COM(2020)0014),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 2 lutego 2017 r. pt. „Sprawozdanie z postępów w realizacji europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności (2010–2020)” (SWD(2017)0029),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426) oraz stanowisko Parlamentu w tej sprawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 stycznia 2019 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2017 r. ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wdrażania europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności ⁽¹¹⁾,

⁽³⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 69.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 204 z 13.6.2018, s. 179.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 68.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0032.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 110.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem uwag podsumowujących Komitetu ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie listy pytań wstępnych przyjętej przez Komitet do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ w odniesieniu do wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej ⁽¹³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2010–2020 ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje z 17 czerwca 1988 r. w sprawie języków migowych dla osób niesłyszących ⁽¹⁶⁾, z 18 listopada 1998 r. w sprawie języków migowych ⁽¹⁷⁾ oraz z 23 listopada 2016 r. w sprawie języków migowych i zawodowych tłumaczy języka migowego ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając badanie Departamentu Tematycznego C Parlamentu Europejskiego (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej) z 2016 r. zatytułowane „Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne a osoby z niepełnosprawnościami w Unii Europejskiej”,
- uwzględniając briefing Biura Analiz Parlamentu Europejskiego pt. „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020”,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich za 2018 r.,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego pt. „Kształtowanie programu UE w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2020–2030”,
- uwzględniając sprawozdania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) za rok 2019 dotyczące praw podstawowych,
- uwzględniając sprawozdania tematyczne FRA,
- uwzględniając oświadczenie Komisji z 17 grudnia 2019 r. nt. strategii UE w sprawie niepełnosprawności na okres po roku 2020,
- uwzględniając statystyki Eurostatu dotyczące niepełnosprawności w odniesieniu do dostępu do rynku pracy, dostępu do edukacji i szkoleń oraz ubóstwa i nierówności dochodowych,
- uwzględniając sprawozdania i zalecenia organizacji przedstawicielskich osób z niepełnosprawnościami,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ⁽¹⁹⁾, w szczególności jego art. 4, 6 i 7,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 ⁽²⁰⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 9 lit. a),

⁽¹²⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 138.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 353 z 27.9.2016, s. 41.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 131 E z 8.5.2013, s. 9.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 212 E z 5.8.2010, s. 23.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 187 z 18.7.1988, s. 236.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 379 z 7.12.1998, s. 66.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 224 z 27.6.2018, s. 68.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

⁽²⁰⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006⁽²¹⁾, w szczególności jego art. 2 ust. 3 i art. 8,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005⁽²²⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
- uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że jako pełnoprawni obywatele wszystkie osoby z niepełnosprawnościami mają równe prawa we wszystkich dziedzinach życia (co obejmuje dostęp do otwartego rynku pracy i edukacji) oraz że przysługuje im niezwykłe prawo do godności, równego traktowania, samodzielnego życia, niezależności i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, z poszanowaniem i docenieniem ich wkładu w społeczny i ekonomiczny rozwój UE; mając na uwadze, że ponad połowa państw członkowskich pozbawia osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne lub niepełnosprawność intelektualną prawa do głosowania;
- B. mając na uwadze, że w Unii Europejskiej mieszka około 100 mln osób z niepełnosprawnościami⁽²³⁾, którym w dalszym ciągu odmawia się podstawowych praw człowieka i które codziennie napotykają przeszkody na drodze do samodzielnego życia; mając na uwadze, że ponad 60 % osób z niepełnosprawnościami to kobiety i zdecydowana większość opiekunów osób z niepełnosprawnościami to także kobiety; mając na uwadze, że z powodu braku statystyk nieznaną jest dokładna liczba dzieci z niepełnosprawnościami, ale według szacunków liczba ta wynosi około 15 % liczby wszystkich dzieci mieszkających w Unii Europejskiej; mając na uwadze, że społeczeństwo starzeje się i w coraz większym stopniu będzie doświadczać niepełnosprawności, a tym samym będzie potrzebować bardziej dostępnego i sprzyjającego otoczenia, w tym odpowiednio dostosowanych usług;
- C. mając na uwadze, że TFUE wymaga, aby przy określaniu i realizacji polityki i działań Unia zwalczała dyskryminację ze względu na niepełnosprawność (art. 10), oraz daje jej prawo do przyjmowania prawodawstwa mającego na celu zwalczanie takiej dyskryminacji (art. 19);
- D. mając na uwadze, że art. 21 i 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wyraźnie zakazują dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i zapewniają osobom z niepełnosprawnościami równe prawo do udziału w życiu społecznym;
- E. mając na uwadze, że Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych jest pierwszym traktatem międzynarodowym dotyczącym praw człowieka ratyfikowanym przez UE i wszystkie państwa członkowskie;
- F. mając na uwadze, że w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla się, że Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych jest wiążąca dla UE i dla jej państw członkowskich przy dostosowywaniu i wdrażaniu prawa UE, ponieważ stanowi jeden z instrumentów prawa wtórnego⁽²⁴⁾;
- G. mając na uwadze, że UE i kilka państw członkowskich nie ratyfikowały protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- H. mając na uwadze, że dzieci z niepełnosprawnościami powinny w pełni korzystać ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności na równych zasadach z innymi dziećmi, w tym prawa do dorastania w swoich rodzinach lub w środowisku rodzinnym zgodnie z zasadą dobra dziecka zapisaną w Konwencji o prawach dziecka; mając na uwadze, że członkowie rodziny często muszą ograniczyć lub przerwać pracę zawodową, by opiekować się niepełnosprawnymi członkami rodziny; mając na uwadze, że w opracowanym przez Komisję studium wykonalności (sprawozdanie

⁽²¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470.

⁽²²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487.

⁽²³⁾ Zgodnie z danymi europejskiego badania warunków życia ludności z 2016 r. liczba ta obejmuje 99 mln osób i szacunkowy milion osób przebywających w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych i w związku z tym niereprezentowanych w badaniu.

⁽²⁴⁾ wyroki z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawach połączonych C-335/11 i C-337/11, pkt 29–30; z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie C-363/12, pkt 73; z dnia 22 maja 2014 r. w sprawie C-356/12.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

śródkresowe) na temat gwarancji dla dzieci wskazano, że głównymi barierami dla dzieci z niepełnosprawnościami są problemy z dostępem fizycznym, niedostosowanie usług i infrastruktury do potrzeb dzieci i w wielu przypadkach po prostu ich niedostępność; mając na uwadze, że dyskryminacja jest często cytowana w odniesieniu do problemów związanych z edukacją, a przystępność cenowa w doniesieniu do problemów związanych z lokalami mieszkalnymi;

- I. mając na uwadze, że zasady określone w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych dotyczą nie tylko dyskryminacji, lecz wskazują też drogę ku pełnemu korzystaniu z praw człowieka przez wszystkie osoby niepełnosprawne i ich rodziny w społeczeństwie integracyjnym;
- J. mając na uwadze, że zgodnie z orzecznictwem TSUE przepisy mogą być uznane za pośrednio dyskryminujące, jeżeli w praktyce kwestionowany przepis negatywnie wpływa na znacznie wyższy odsetek osób z niepełnosprawnościami; mając na uwadze, że jeżeli natomiast podejrzewa się, że przepis ma z natury charakter dyskryminujący i może mieć podobne negatywne skutki, uznaje się go za dyskryminujący;
- K. mając na uwadze, że art. 1 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych stanowi, iż „[d]o osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami”; mając na uwadze, że szczególne znaczenie w tym zakresie ma art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
- L. mając na uwadze, że według dostępnych danych z 2018 r. u 37 % ludności UE-28 w wieku co najmniej 15 lat występują umiarkowane lub poważne ograniczenia fizyczne lub sensoryczne; mając na uwadze, że w 2018 r. u 24,7 % osób w wieku co najmniej 16 lat w UE-28 odnotowano niektóre lub poważne długotrwale ograniczenia w codziennych czynnościach z powodu problemów zdrowotnych; mając na uwadze, że u 17,7 % stwierdzono pewne długotrwale ograniczenia, a u 7 % – poważne długotrwale ograniczenia ⁽²⁵⁾;
- M. mając na uwadze, że obciążenia związane z poważnymi chorobami przewlekłymi oblicza się na podstawie lat życia skorygowanych niepełnosprawnością (DALY); mając na uwadze, że przepisy dotyczące chorób przewlekłych są zróżnicowane w całej Unii Europejskiej i w niektórych państwach członkowskich mogą wchodzić w skład szerszych systemów świadczeń z tytułu niepełnosprawności;
- N. mając na uwadze, że Eurofound zwrócił uwagę na brak jasności co do włączenia pojęcia „choroby” (przewlekłej) do definicji niepełnosprawności ⁽²⁶⁾; mając na uwadze, że agencja ta zaleca, aby podczas przeglądu europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności spróbować rozwiązać ten problem;
- O. mając na uwadze, że w europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 nie uwzględniono aspektu równouprawnienia płci, ani nie uwzględniono szczególnej sytuacji, form dyskryminacji oraz łamania i pozbawiania praw kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami, które zmagają się z dyskryminacją z wielu przyczyn jednocześnie; mając na uwadze, że skutki dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie, takie jak ubóstwo, wykluczenie społeczne i edukacyjne, wykluczenie z rynku pracy (większe prawdopodobieństwo wykonywania pracy nisko płatnej, tymczasowej lub niepewnej), wywołują u osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów stres i stanowią dodatkowe obciążenie psychologiczne; mając na uwadze, że równe traktowanie można zapewnić przez stosowanie pozytywnych środków i strategii na rzecz kobiet z niepełnosprawnościami, matek i ojców dzieci z niepełnosprawnościami, samotnych rodziców z niepełnosprawnościami lub samotnych rodziców dzieci z niepełnosprawnościami; mając na uwadze, że włączenie aspektu płci do europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności, która ma zostać przyjęta na okres po 2020 r., przyczyni się do wypracowania zintegrowanego podejścia do eliminowania dyskryminacji kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami;
- P. mając na uwadze, że w 2018 r. w UE 28,7 % wszystkich osób z niepełnosprawnościami (w wieku od 16 lat) było zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym ⁽²⁷⁾;
- Q. mając na uwadze, że choć art. 19 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych stanowi, iż „Państwa Strony niniejszej konwencji uznają równe prawo wszystkich osób niepełnosprawnych do życia w społeczeństwie, wraz z prawem dokonywania wyborów, na równi z innymi osobami, oraz podejmują skuteczne i odpowiednie środki w celu ułatwienia pełnego korzystania przez osoby niepełnosprawne z tego prawa oraz ich pełnego włączenia i udziału w społeczeństwie (...)”, w UE nadal mieszka 800 tys. osób z niepełnosprawnościami, którym odmawia się prawa do głosowania;

⁽²⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Functional_and_activity_limitations_statistics

⁽²⁶⁾ Eurofound (2019), *Jak reagować na przewlekłe problemy zdrowotne w miejscu pracy?* Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg.

⁽²⁷⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20191029-2>

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- R. mając na uwadze, że osoby głuchoniewidome cierpią na wyjątkową podwójną niepełnosprawność, łączącą upośledzenie dwóch zmysłów – wzroku i słuchu, co ogranicza ich pełne uczestnictwo i powoduje szczególne problemy, takie jak dostęp do komunikacji, informacji, mobilności i interakcji społecznych;
- S. mając na uwadze, że świadczenia związane z niepełnosprawnością należy uznawać za wsparcie ze strony państwa, które ma pomóc ludziom w usuwaniu barier wynikających z ich niepełnosprawności lub stanu zdrowia tak, aby mogli w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, a ponadto w razie potrzeby otrzymać dochód zastępczy;
- T. mając na uwadze, że w art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych stwierdza się, że należy wprowadzić odpowiednie środki, aby zapewnić osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności kobietom i dziewczętom, rzeczywisty dostęp do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także do innych udogodnień i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich;
- U. mając na uwadze, że przyjęta w czerwcu 2019 r. dyrektywa w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów⁽²⁸⁾ ustanawia po raz pierwszy na szczeblu UE prawo każdego pracownika do urlopu opiekuńczego w wymiarze pięciu dni roboczych w roku;
- V. mając na uwadze, że europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 (strategia) służy jako ramy wniosków politycznych i ustawodawczych dotyczących wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zarówno w UE, jak i poza nią;
- W. mając na uwadze, że osoby z niepełnosprawnościami nadal nie uczestniczą w pełni w życiu społecznym i nie korzystają z przysługujących im praw; mając na uwadze, że zgodnie z art. 29 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, udział osób z niepełnosprawnościami można zapewnić tylko dzięki ich włączaniu w życie polityczne i publiczne, w którym są często niedostatecznie reprezentowane;
- X. mając na uwadze, że nie dostosowano strategii do powstających dziedzin polityki, np. nie dostosowano jej do Agendy 2030, do której wdrożenia UE i wszystkie państwa członkowskie są zobowiązane, ani do Europejskiego filaru praw socjalnych;
- Y. mając na uwadze, że podczas kryzysu związanego z COVID-19 osoby z niepełnosprawnościami doświadczyły poważnych wyzwań i naruszeń praw, takich jak przerwanie świadczenia usług osobistej pomocy, opieki i wsparcia, nierówny dostęp do informacji dotyczących zdrowia i do opieki zdrowotnej lub całkowite pozbawienie ich tych informacji i opieki, w tym w nagłych przypadkach, brak ogólnych związanych z bezpieczeństwem publicznym informacji przedstawionych w jasny i prosty sposób, w tym w dostępnych, nieograniczonych i nadających się do wykorzystania formatach, brak środków ostrożności w zakładach opieki, nierówny dostęp do rozwiązań alternatywnych oferowanych przez instytucje edukacyjne, a mianowicie do uczenia się na odległość i przez internet, oraz wzrost liczby przypadków przemocy domowej; mając na uwadze, że pandemia i wymienione wyżej wyzwania mogą powrócić w nadchodzących miesiącach;
- Z. mając na uwadze, że strategia nie uwzględnia wszystkich postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
- AA. mając na uwadze, że Komisja do tej pory nie przeprowadziła przekrojowego, kompleksowego przeglądu swojego ustawodawstwa w celu zapewnienia pełnej harmonizacji z postanowieniami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
- AB. mając na uwadze, że w ramach europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 osiągnięto ograniczone postępy;
- AC. mając na uwadze, że w wielu dziedzinach polityki UE brakuje włączenia praw osób niepełnosprawnych do głównego nurtu polityki;
- AD. mając na uwadze, że nadal wprowadza się nowe i zmienione prawodawstwo, które w żaden sposób nie odnosi się do Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ani do dostępności; mając na uwadze, że dostępność jest podstawowym warunkiem niezależnego życia i uczestnictwa; mając na uwadze, że UE jako strona Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ma obowiązek zapewnić ścisłe zaangażowanie oraz aktywny udział osób niepełnosprawnych i ich organizacji przedstawicielskich w przygotowywaniu i we wdrażaniu prawodawstwa oraz polityki przy jednoczesnym poszanowaniu różnych koncepcji niepełnosprawności;

⁽²⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylająca dyrektywę Rady 2010/18/UE (Dz.U. L 188 z 12.7.2019, s. 79).

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- AE. mając na uwadze, że konieczne jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami pełnego i równego dostępu do rynku pracy, co nadal jest problematyczne, biorąc pod uwagę fakt, że stopa zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami wynosi 50,6 % (53,3 % mężczyzn i 48,3 % kobiet z niepełnosprawnościami) w porównaniu z 74,8 % wśród osób bez niepełnosprawności⁽²⁹⁾, a stopa bezrobocia osób z niepełnosprawnościami w przedziale wiekowym 20–64 wynosi 17 % w porównaniu z 10 % wśród osób bez niepełnosprawności, co uniemożliwia wielu osobom z niepełnosprawnościami prowadzenie samodzielnego i aktywnego życia; mając na uwadze, że wśród czterech milionów osób doświadczających każdego roku bezdomności jest wiele osób z niepełnosprawnościami; mając na uwadze, że dane te różnią się znacznie w zależności od różnych rodzajów niepełnosprawności i potrzeb w zakresie wsparcia;
- AF. mając na uwadze, że należy wspierać i motywować pracodawców, aby zapewnić wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych w całym procesie przechodzenia od edukacji do zatrudnienia; mając na uwadze, że w dążeniu do osiągnięcia tego celu jednym ze sposobów walki z dyskryminacją związaną z zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami jest uświadamianie pracodawców;
- AG. mając na uwadze, że działania podejmowane w miejscu pracy mają kluczowe znaczenie dla promocji zdrowia psychicznego oraz zapobiegania problemom w zakresie zdrowia psychicznego i niepełnosprawności psychosocjalnej;
- AH. mając na uwadze, że działania mające na celu sprostanie wyzwaniom związanym ze zmianami demograficznymi muszą obejmować odpowiednie środki na rzecz utrzymania aktywności osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia ich obecności na rynku pracy; mając na uwadze, że obejmuje to nie tylko środki zapobiegawcze dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ale także środki koncentrujące się na rehabilitacji i udziale w życiu zawodowym po chorobie lub wypadku;
- AI. mając na uwadze, że uczestnictwo może zostać w pełni osiągnięte tylko wówczas, gdy uwzględni się szeroki wachlarz osób z niepełnosprawnościami i reprezentujących je organizacji oraz przeprowadzi konstruktywne konsultacje ze wszystkimi rodzajami zainteresowanych stron, przy poszanowaniu różnych koncepcji niepełnosprawności;
1. z zadowoleniem odnotowuje postępy we wdrażaniu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych osiągnięte dzięki europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020; wzywa Komisję do wykorzystania dotychczasowych osiągnięć poprzez zwiększenie swojego zaangażowania na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami w ramach ambitnej europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na okres po roku 2020 (strategii na okres po 2020 r.);
  2. przypomina, że Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami w swoich końcowych uwagach krytycznie odniósł się do przyjętych przez UE i jej państwa członkowskie środków oszczędnościowych, które pogorszyły standard życia osób z niepełnosprawnościami, prowadząc do zwiększenia ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz cięć w usługach społecznych, we wsparciu dla rodzin i w usługach świadczonych w ramach społeczności;
  3. przypomina, że Komitet ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami wyraził głębokie zaniepokojenie niepewną sytuacją osób z niepełnosprawnościami w obecnym kryzysie migracyjnym w UE, w szczególności dlatego, że uchodźcy, migranci i azylanci z niepełnosprawnościami są przetrzymywani w UE w warunkach, które nie zapewniają odpowiedniego wsparcia i rozsądnych dostosowań; w związku z tym wzywa Komisję do naprawienia tej sytuacji poprzez wydanie swoim agencjom i państwom członkowskim wytycznych, w których przypomni, że zatrzymanie osób z niepełnosprawnościami w kontekście migracji i ubiegania się o azyl są niezgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
  4. jest szczególnie zaniepokojony sytuacją młodych ludzi z niepełnosprawnościami i osób pozostających bez zatrudnienia przez dłuższy czas; wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz priorytetowego włączenia ich do rynku pracy, np. w ramach programu gwarancji dla młodzieży;
  5. wzywa Komisję, by przedstawiła kompleksową, ambitną i długoterminową europejską strategię w sprawie niepełnosprawności na okres po roku 2020:
- a) zawierającą jasno określone dziedziny priorytetowe uwzględniające wszystkie postanowienia Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz odzwierciedlające uwagi ogólne Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami, w tym definicje kluczowych terminów, w szczególności wspólną dla całej UE definicję „niepełnosprawności” we wszystkich obszarach polityki UE i uwzględniające skierowane do UE uwagi końcowe Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami, przyjęte w 2015 r.;
  - b) zawierającą ambitne, jasne i wymierne cele, w tym wykaz planowanych działań z jasno określonymi ramami czasowymi i przydzielonymi środkami w następujących obszarach: równość, uczestnictwo, swobodny przepływ i samodzielne życie, dostępność, zatrudnienie i szkolenia, edukacja i kultura, ubóstwo i wykluczenie społeczne, działania zewnętrzne, wolność od przemocy i nadużyć, włączanie problematyki niepełnosprawności do głównego nurtu polityki oraz szerzenie wiedzy;

⁽²⁹⁾ Wniosek Komisji z dnia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie wspólnego sprawozdania Komisji i Rady o zatrudnieniu (COM(2019)0653).

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- c) zawierającą określone ramy czasowe i terminy wdrożenia;
  - d) odzwierciedlającą różnorodność osób z niepełnosprawnościami i ich potrzeby, w tym poprzez ukierunkowane działania;
  - e) uwzględniającą prawa wszystkich osób z niepełnosprawnościami we wszystkich strategiach politycznych i wszystkich obszarach;
  - f) uznającą i podejmującą kwestię wielorakich i krzyżowych form dyskryminacji, z którymi mierzą się osoby z niepełnosprawnościami;
  - g) uwzględniającą potrzeby dziecka;
  - h) zapewniającą włączenie problematyki płci do głównego nurtu polityki;
  - i) skierowaną do dorosłych osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych intelektualnie i ich przyszłości po śmierci opiekuna;
  - j) dysponującą odpowiednim i wystarczająco wyposażonym mechanizmem monitorowania z jasnymi standardami i wskaźnikami;
  - k) ułatwiającą powiązania między różnymi obszarami polityki na szczeblu UE oraz dostosowanie strategii do wyłaniających się obszarów polityki oraz wyznań wykraczających poza zakres Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, takich jak cyfryzacja i nowe technologie, automatyzacja czy sztuczna inteligencja;
  - l) zapewniającą spójność z innymi inicjatywami i strategiami UE oraz przewidującą działania następcze w związku ze strategią „Europa 2020” i inicjatywami w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych i planu działania na rzecz Europy socjalnej;
  - m) przyznającą odpowiedni budżet na wdrożenie i monitorowanie strategii na okres po 2020 r., także przyznającą odpowiedni budżet na unijne ramy Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, które wspierają, chronią i monitorują wdrażanie Konwencji w sprawach należących do kompetencji UE (tj. w ustawodawstwie i polityce UE oraz w administracji publicznej UE);
  - n) promującą współpracę z władzami, przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym w celu zapewnienia właściwej realizacji strategii na okres po 2020 r.;
  - o) promującą równy dostęp do usług dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji i zatrudnienia, transportu publicznego, lokalu mieszkalnego, kultury, sportu i rekreacji oraz innych obszarów przez eliminowanie barier utrudniających udział w życiu społecznym oraz przez stosowanie uniwersalnych zasad projektowania do inwestycji infrastrukturalnych i cyfrowych w całej UE;
  - p) zapewniającą, że skuteczne propagowanie i wsparcie gospodarki społecznej będzie jednym z priorytetów strategii;
6. podkreśla potrzebę spójności między strategią na okres po 2020 r. a ramami dotyczącymi osób przewlekle chorych, w tym w odniesieniu do środków aktywizacji zawodowej, ponieważ strategie skierowane do osób z niepełnosprawnościami nie zawsze uwzględniają ich potrzeby;
7. podkreśla znaczenie całościowej definicji i poszanowania dostępności, oprócz uznania jej wartości, tak aby osobom z niepełnosprawnościami zapewniono równość szans, co zostało uznane w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z uwagą ogólną nr 2 Komitetu ds. Praw Osób Niepełnosprawnych uwzględnienia zróżnicowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami i promowanie uniwersalnego projektowania jako zasady UE;
8. wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia i ciągłego monitorowania wszystkich przepisów dotyczących dostępności, w tym europejskiego aktu w sprawie dostępności⁽³⁰⁾, dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, pakietu telekomunikacyjnego i dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych⁽³¹⁾, a także odpowiednich rozporządzeń dotyczących transportu i praw pasażerów; podkreśla, że kwestia monitorowania nie powinna podlegać samoocenie, a raczej powinien się nią zająć niezależny organ angażujący także osoby z niepełnosprawnością; wzywa więc Komisję, aby ułatwiła wdrażanie i aby powołała europejską radę ds. dostępności, która monitorowałaby wdrażanie prawodawstwa UE w zakresie dostępności;

⁽³⁰⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70.

⁽³¹⁾ Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

9. wzywa Komisję do wykorzystania europejskiego aktu w sprawie dostępności jako podstawy do przyjęcia solidnych europejskich ram dla dostępnego i sprzyjającego włączeniu społecznemu środowiska zapewniającego w pełni dostępne przestrzenie publiczne, usługi, w tym publiczne usługi transportowe, komunikacyjne i finansowe, oraz środowisko zbudowane; apeluje do Komisji o wzmocnienie praw pasażerów w celu uniknięcia dalszej dyskryminacji;

10. apeluje do Komisji o zmianę przepisów dla Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) i Zrzeszenia Międzynarodowego Transportu Lotniczego (IATA) w celu ochrony praw pasażerów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i integralności ciała i sprzętu podczas transportu, wraz z uznaniem konieczności zapewnienia dodatkowych miejsc dla osobistego asystenta lub w razie transportu w pozycji horyzontalnej;

11. przypomina, że realizacja wszystkich obowiązków związanych z dostępnością wymaga wystarczającego finansowania na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym; wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do pobudzania inwestycji publicznych, aby zapewnić osobom z niepełnosprawnościami dostępność zarówno środowiska fizycznego, jak i cyfrowego;

12. wyraża zaniepokojenie, że warunki wstępne dotyczące udzielania zamówień publicznych odnoszące się do zapewnienia dostępności przed podpisaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego nie są w wystarczającym stopniu wdrożone na szczeblu krajowym; w związku z tym zaleca utworzenie portalu – na wzór zielonych zamówień publicznych – z wszystkimi wytycznymi dotyczącymi dostępności;

13. wzywa Komisję do współpracy z TSUE w zakresie strategii dotyczących komunikacji i dostępności, aby zapewnić lepsze możliwości korzystania z unijnego systemu wymiaru sprawiedliwości przez osoby z niepełnosprawnościami;

14. podkreśla, że podstawą strategii na okres po 2020 r. powinien być przekrojowy i kompleksowy przegląd wszystkich przepisów i polityki UE w celu zapewnienia pełnej harmonizacji z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych; podkreśla, że strategia powinna obejmować zmienioną deklarację kompetencji dotyczącą wszystkich obszarów polityki, w których UE przyjęła przepisy lub środki z zakresu prawa miękkiego, mające wpływ na osoby z niepełnosprawnościami, oraz należy przedstawić w niej wnioski ustawodawcze dotyczące środków wykonawczych i monitorujących;

15. wzywa Komisję do zadbania o uwzględnienie aspektu płci i podejścia przekrojowego w celu zwalczania wielorakich form dyskryminacji kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami; nalega, aby gromadzić dane segregowane według kryterium płci w celu zidentyfikowania form dyskryminacji krzyżowej z wielu przyczyn jednocześnie względem kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach objętych konwencją stambulską i w stosownych przypadkach; wzywa Komisję do przedstawienia skonsolidowanego wniosku dotyczącego strategii w sprawie niepełnosprawności na okres po roku 2020 oraz do przyjęcia skutecznych środków ukierunkowanych na rodziny, społeczności, specjalistów i instytucje i zapobiegających przemocy wobec kobiet i dzieci z niepełnosprawnościami, a także molestowaniu seksualnemu i nadużyciom; wzywa Unię Europejską i wszystkie państwa członkowskie do ratyfikowania konwencji stambulskiej;

16. apeluje, aby w strategii na okres po 2020 r. opracowano międzyinstytucjonalną strukturę nadzoru jej wdrażania, korzystając z procedur określonych w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽³²⁾; podkreśla, że punkty kontaktowe ds. osób niepełnosprawnych i znajdujących się w trudnej sytuacji powinny być obecne we wszystkich instytucjach i agencjach UE, przy czym centralny punkt kontaktowy powinien znajdować się w Sekretariacie Generalnym Komisji; podkreśla, że punkty takie powinny wspierać odpowiedni międzyinstytucjonalny mechanizm koordynacji wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w instytucjach i agencjach UE; podkreśla, że należy stworzyć międzyinstytucjonalny mechanizm umożliwiający współpracę między Komisją, Parlamentem i Radą, w ramach którego na początku każdej kadencji odbywałoby się spotkanie przewodniczących tych instytucji; podkreśla w związku z tym, że instytucje UE jako organy administracji publicznej mają przestrzegać wszystkich aspektów Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;

17. wzywa Komisję do przygotowania strategii na okres po 2020 r. w bliskiej i regularnej współpracy z osobami niepełnosprawnymi, reprezentującymi je członkami rodzin i organizacjami przedstawicielskimi, a także do zapewnienia ścisłej współpracy Komisji z państwami członkowskimi w celu wdrożenia, monitorowania i oceny tej strategii; podkreśla, że w tym celu konieczne jest odpowiednie finansowanie i budowanie zdolności;

⁽³²⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

18. wzywa Komisję, by dokonywała przeglądu strategii co 3 lata i jasno określiła przy tym rolę unijnych ram monitorowania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz systematycznie i aktywnie angażowała w taki przegląd osoby z niepełnosprawnościami i ich organizacje przedstawicielskie (zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym);
19. podkreśla, że należy stale monitorować wdrażanie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych; apeluje o
- gromadzenie – dzięki prawnie określonym gwarancjom – solidnych, zdezagregowanych danych, podzielonych według rodzaju niepełnosprawności, wieku, płci oraz innych czynników istotnych dla monitorowania postępów we wdrażaniu Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych i dla usuwania przeszkód napotykanym przez osoby z niepełnosprawnościami w korzystaniu z przysługujących im praw;
  - o przeznaczenie odpowiednich zasobów na unijne ramy monitorowania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, aby umożliwić wypełnianie określonych w niej zadań w niezależny i odpowiedni sposób;
  - utworzenie elastycznego mechanizmu, który mógłby stanowić zachętę do optymalnego wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, jak np. nagroda Access City;
  - odpowiednie inicjatywy na szczeblu krajowym;
20. wzywa Komisję do zapewnienia, by strategia na okres po 2020 r. propagowała gwarantowany dostęp osób z niepełnosprawnościami do zatrudnienia, szkolenia zawodowego, edukacji włączającej, wysokiej jakości i przystępnych cenowo usług opieki zdrowotnej, usług cyfrowych oraz zajęć sportowych; wzywa Komisję do zadbania o to, by strategia ta zawierała środki gwarantujące racjonalne usprawnienia w miejscu pracy; podkreśla, że strategia powinna zawierać przepis, zgodnie z którym osoby niepełnosprawne muszą otrzymywać wynagrodzenie na takim samym poziomie jak pracownicy bez niepełnosprawności, oprócz innych środków mających na celu wyeliminowanie wszelkich form dyskryminacji; wzywa państwa członkowskie do dalszego rozwijania lub lepszego wdrażania środków promujących udział osób z niepełnosprawnościami w rynku pracy oraz do uznawania osób niepełnosprawnych pracujących w zakładach pracy chronionej za pracowników na mocy prawa i zagwarantowania, że należy im się taka sama ochrona socjalna jak innym pracownikom; wzywa Komisję do zachęcania do opracowywania ram jakości staży oraz do promowania i rozwijania możliwości szkolenia poprzez przyuczanie do zawodu osób z niepełnosprawnościami; apeluje do Komisji o uwzględnianie w przyszłych sprawozdaniach najlepszych praktyk, aby umożliwić pracodawcom skuteczne wdrażanie przepisów dotyczących niepełnosprawności; wzywa Komisję do uznania, promowania i ochrony przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu w celu osiągnięcia stałego zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy; podkreśla potencjał przedsiębiorstw i organizacji gospodarki społecznej w ułatwianiu integracji zawodowej osób z niepełnosprawnościami; wzywa Komisję do zapewnienia ukierunkowanego wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego na gospodarkę społeczną;
21. podkreśla, że podstawowe znaczenie ma zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami wysokiego poziomu usług i pomocy; w związku z tym uważa, że konieczne jest określenie minimalnych norm na szczeblu UE w celu zagwarantowania spełnienia wszystkich potrzeb osób niepełnosprawnych;
22. wzywa Komisję do dokonania przeglądu dyrektywy w sprawie transgranicznej opieki zdrowotnej w celu dostosowania jej do Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, aby zagwarantować osobom z niepełnosprawnościami dostęp do wysokiej jakości i przystępnej cenowo transgranicznej opieki zdrowotnej;
23. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług zdrowotnych uwzględniających aspekt płci, w tym do rehabilitacji związanej ze stanem zdrowia oraz, w stosownych przypadkach, do opieki długoterminowej;
24. uważa, że kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami muszą mieć pełny dostęp do opieki medycznej zaspokajającej ich szczególne potrzeby, w tym do konsultacji ginekologicznych, badań lekarskich, usług planowania rodziny oraz odpowiednio dostosowanego wsparcia podczas ciąży; wzywa UE do uwzględnienia tych usług przy wdrażaniu strategii na okres po 2020 r.;
25. podkreśla, że osoby głuchoniewidome potrzebują dodatkowej opieki ze strony wykwalifikowanych specjalistów, a także tłumaczy-przewodników; wzywa państwa członkowskie do uznania biało-czerwonej laski za symbol głuchoniewidomego pieszego w celu zwiększenia widoczności osób głuchoniewidomych w ruchu drogowym;
26. wzywa Komisję do zadbania o to, by osoby pozbawione zdolności prawnej mogły korzystać ze wszystkich praw zapisanych w traktatach i przepisach Unii Europejskiej;
27. ubolewa, że obecna polityka europejska dotycząca praw dziecka nie obejmuje w wystarczającym stopniu kompleksowej, opartej na prawach strategii dla chłopców i dziewcząt z niepełnosprawnościami ani zabezpieczeń służących ochronie i propagowaniu ich praw;

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

28. wzywa Komisję do poprawy dostępu dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji do podstawowych usług i praw socjalnych (zwłaszcza do opieki zdrowotnej, edukacji, wczesnej edukacji i opieki nad dziećmi, żywności oraz mieszkania);
29. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby uczyniły z UE lidera w promowaniu praw osób z niepełnosprawnościami i aby promowały ratyfikację Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych w działaniach zewnętrznych; wzywa grupę zadaniową ekspertów Komisji pod nadzorem komisarzy do spraw równości do systematycznego uwzględniania praw osób z niepełnosprawnościami we wszystkich unijnych przepisach, decyzjach, strategiach politycznych i programach; wzywa do pełnej integracji perspektywy praw osób niepełnosprawnych we wszystkich aspektach europejskiego filaru praw socjalnych, w strategii na rzecz równouprawnienia płci, ze szczególnym uwzględnieniem walki z przemocą, w programie Erasmus + i gwarancji dla młodzieży, w mechanizmie sprawiedliwej transformacji, gwarancji dla dzieci, przyszłej zielonej księżyce w sprawie starzenia się, w europejskim semestrze oraz w polityce zagranicznej UE, a także podkreśla potrzebę ustanowienia gwarancji w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami, aby pomagać im w znalezieniu zatrudnienia, stażu, pośrednictwie pracy czy dalszej edukacji; przypomina Komisji, by również monitorowała tę sytuację w instytucjach UE;
30. apeluje do Komisji o przygotowanie oceny wyzwań i naruszeń praw, jakich doświadczają osoby z niepełnosprawnością podczas pandemii COVID-19, środków przyjętych przez państwa członkowskie w odpowiedzi na pandemię oraz luk i niedociągnięć w ustawodawstwie; wzywa Komisję do przedstawienia propozycji odpowiednich i konkretnych środków naprawczych i łagodzących w ramach strategii w sprawie niepełnosprawności na okres po 2020 r. w celu wyeliminowania takich niedociągnięć i zapobieżenia im w przyszłości; przypomina, że takie środki należy opracowywać na podstawie konsultacji z osobami z niepełnosprawnościami i członkami ich rodzin lub organizacjami je reprezentującymi, a także z siecią Parlamentu Europejskiego ds. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
31. wzywa grupę zadaniową ekspertów Komisji do ustanowienia i prowadzenia systematycznych konsultacji z osobami z niepełnosprawnościami i ich organizacjami przedstawicielskimi;
32. podkreśla, że prawa do samodzielnego życia i włączenia do wspólnoty są niezbędne do realizacji wielu innych praw zapisanych w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, m.in. prawa do równości i niedyskryminacji, autonomii i wolności, zdolności do czynności prawnych i swobody przemieszczania się;
33. wzywa Komisję do aktywnego promowania przejścia z opieki instytucjonalnej lub segregującej na pomoc wspólnotową, w tym pomoc osobistą oraz (powszechne i dostosowane do indywidualnych potrzeb) usługi sprzyjające włączeniu społecznemu we wszystkich inicjatywach politycznych i narzędziach UE; wzywa Komisję do dopilnowania, aby ogólny postęp w deinstytucjonalizacji został ujęty jako jeden ze wskaźników w unijnej tablicy wskaźników społecznych;
34. apeluje do państw członkowskich o zwiększanie uczestnictwa dzięki przyspieszeniu procesu deinstytucjonalizacji w określonym czasie oraz zastąpieniu zastępczego dokonywania czynności prawnych przez wspieranie w czynnościach prawnych; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by deinstytucjonalizacja nigdy nie prowadziła do bezdomności osób z niepełnosprawnościami z powodu braku odpowiedniego lub dostępnego miejsca zamieszkania;
35. wzywa Komisję do zajęcia zdecydowanego stanowiska, że ogólna dostępność powszechnych środowiskowych usług społecznych ma zasadnicze znaczenie dla przejścia od opieki instytucjonalnej do życia we wspólnocie;
36. apeluje do Komisji o promowanie swobody poruszania się osób z niepełnosprawnościami;
37. wzywa Komisję do opracowania działań na szczeblu UE w celu zapewnienia, by wszystkie osoby z niepełnosprawnościami mogły korzystać ze swobody przemieszczania się oraz możliwości pracy za granicą na równi z innymi osobami.
38. apeluje do Komisji o zapewnienie wykorzystywania funduszy UE zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz o dopilnowanie, by nie przeznaczano tych funduszy na budowę lub remonty placówek opieki instytucjonalnej lub jakichkolwiek innych ośrodków, które mogłyby się przekształcić w takie placówki, ani na przedsięwzięcia, które nie angażują w znaczący sposób osób z niepełnosprawnościami, reprezentujących je członków rodzin oraz organizacji przedstawicielskich; apeluje do Komisji o nieinwestowanie w struktury niedostępne dla osób z niepełnosprawnościami;
39. apeluje do Komisji o dopilnowanie, by nie przeznaczano funduszy UE na nieetyczne badania, przymusową sterylizację lub działania naruszające prawa reprodukcyjne osób z niepełnosprawnościami;
40. apeluje do Komisji o uznanie, że osoby z niepełnosprawnościami intelektualnymi i psychospołecznymi są szczególnie narażone na podejścia i zabiegi eksperymentalne, które nie mają solidnych podstaw naukowych i mogą wyrządzać poważną szkodę;

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

41. nalega, aby w ramach funduszy UE dążono do promowania dostępnych środowisk, usług, praktyk i urzędzeń sprzyjających włączeniu społecznemu dzięki opieraniu się na projektowaniu uniwersalnym i sprzyjaniu deinstytucjonalizacji oraz aby zdecydowanie wspierano pomoc osobistą i samodzielne życie; wzywa Komisję do promowania inicjatyw dbających o to, by usługi wsparcia finansowane z funduszy UE zaspokajały potrzeby osób z niepełnosprawnościami; podkreśla, że należy aktywnie inwestować fundusze w badania nad rozwojem lepszych i bardziej przystępnych cenowo technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnościami; wzywa do aktywnej edukacji osób z niepełnosprawnościami, reprezentujących je członków rodzin i organizacji przedstawicielskich we wszystkich programach finansowanych przez UE;

42. wzywa Europejski Trybunał Obrachunkowy do zbadania, czy korzyści płynące z projektów finansowanych przez Unię Europejską docierają do osób z niepełnosprawnościami;

43. wzywa Komisję do dopilnowania, by wszystkie projekty i infrastruktura wspierane z funduszy UE w państwach trzecich były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami i by je angażowały oraz by inwestowano fundusze UE we wdrażanie i w monitorowanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz w budowanie potencjału organizacji osób z niepełnosprawnościami;

44. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby strategia UE i działania państw członkowskich były w pełni zgodne z celami zrównoważonego rozwoju i Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, stanowiącą globalne ramy działania w zakresie zrównoważonego rozwoju, równości, włączenia społecznego i obejmujące niepełnosprawność jako zagadnienie horyzontalne w celach zrównoważonego rozwoju nr 4, 8, 10, 11 i 17;

45. domaga się, by Komisja odgrywała rolę lidera w realizowaniu w sposób uwzględniający osoby z niepełnosprawnościami celów zrównoważonego rozwoju w działaniach zewnętrznych, niezależnie od nowej europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności, w drodze przyjęcia jasnego, przejrzystego i włączającego planu działania na rzecz osiągnięcia tych celów;

46. z zadowoleniem przyjmuje niedawno przyjętą dyrektywę w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów, a w szczególności wprowadzenie urlopu opiekuńczego w wymiarze pięciu dni roboczych w ciągu roku; wzywa państwa członkowskie do szybkiego wdrożenia dyrektywy i zachęca je do wykroczenia poza określone w niej minimalne wymogi, w tym poprzez wprowadzenie prawa do płatnego urlopu ojcowskiego, rodzicielskiego i opiekuńczego; zachęca ponadto państwa członkowskie do wprowadzenia dalszych ustaleń dotyczących urlopu opiekuńczego, ojcowskiego i rodzicielskiego oraz elastycznej organizacji pracy, dostosowanych do konkretnych potrzeb rodziców znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, na przykład rodziców z niepełnosprawnościami lub rodziców dzieci z niepełnosprawnościami lub przewlekłe chorych; wzywa wszystkie państwa członkowskie do zapewnienia wystarczającego wsparcia – zarówno finansowego, jak i profesjonalnego – dla osób opiekujących się niepełnosprawnymi członkami rodziny mieszkającymi w tym samym domu; podkreśla, że fakt, iż osoby te muszą zajmować się swoimi krewnymi, ma często negatywny wpływ na ich życie rodzinne i zawodowe i może prowadzić do wykluczenia i dyskryminacji;

47. wzywa Komisję do stworzenia mechanizmów koordynacji przenoszenia i dostosowywania świadczeń i usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami między państwami członkowskimi oraz do rozszerzenia projektu pilotażowego unijnej karty osoby niepełnosprawnej na wszystkie państwa członkowskie, rozszerzając go poza kulturę i sport, a także do zapewnienia pełnego przestrzegania we wszystkich państwach członkowskich unijnej karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych; podkreśla, że takie środki mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami w całej UE możliwości dostępu do wsparcia z tytułu niepełnosprawności bez konieczności dokonywania odrębnych ocen w każdym państwie członkowskim; wzywa państwa członkowskie do uznania w swoim ustawodawstwie konkretnych rodzajów niepełnosprawności (jak np. głuchota) w celu uwzględnienia i zaspokojenia wynikających z nich szczególnych potrzeb;

48. wzywa Komisję do promowania strukturalnego angażowania osób z niepełnosprawnościami, reprezentujących ich członków rodzin i organizacji przedstawicielskich we wszystkie fazy podejmowania decyzji zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym oraz do finansowania budowania zdolności organizacji osób z niepełnosprawnościami, aby umożliwić im strukturalny udział w podejmowaniu wszystkich dotyczących ich decyzji; wzywa Komisję do opracowania inicjatyw promujących upominanie się osób z niepełnosprawnościami o swoje prawa oraz ich udział w życiu politycznym, a także wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia inicjatyw w tym zakresie;

49. wzywa Komisję do promowania lepszej koordynacji usług wsparcia między państwami członkowskimi oraz stworzenia punktów kontaktowych we wszystkich państwach członkowskich, aby informować obywateli UE z niepełnosprawnościami o ich prawach socjalnych i przysługujących im usługach wsparcia;

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

50. wzywa Komisję do stworzenia, we współpracy z sektorem prywatnym, portalu gromadzącego w jednym miejscu informacje o wszystkich instrumentach wspierających optymalny udział społeczny osób z niepełnosprawnościami;
51. przypomina o prawie osób z niepełnosprawnościami do odpowiedniego poziomu życia i ochrony socjalnej, zwłaszcza pomocy finansowej i opieki wyręczającej; wzywa Komisję do dopilnowania, by europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2030 obejmowała konkretne działania mające na celu promowanie włączających systemów zabezpieczenia społecznego w całej UE, które gwarantowałyby osobom z niepełnosprawnościami dostęp do świadczeń i usług przez całe życie; apeluje do państw członkowskich o określenie minimalnego poziomu ochrony socjalnej dla osób niepełnosprawnych, który gwarantowałby im odpowiedni standard życia;
52. wzywa Komisję i Radę do wykorzystania zalecenia Rady w sprawie dostępu do ochrony socjalnej⁽³³⁾ oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (COM(2016)0815), aby zapewnić wszystkim obywatelom UE dostęp do usług pomocy socjalnej na obszarze całej Unii Europejskiej; uważa, że działania te są zgodne z zaleceniem Komitetu ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych;
53. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przygotowania szeroko zakrojonej kampanii z udziałem osób z niepełnosprawnościami, reprezentujących je członków rodzin i organizacji przedstawicielskich, dostępnej w przystępnych formatach, w tym w wersji łatwej do czytania, oraz narodowych językach migowych; podkreśla, że celem tej kampanii powinno być zwiększenie wiedzy o Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, prawach i potrzebach osób z niepełnosprawnościami, a także barierach jakie napotyka; apeluje do podmiotów odpowiedzialnych za ochronę i egzekwowanie praw osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie o promowanie, koordynowanie i tworzenie materiałów edukacyjnych, które mogą być wykorzystywane przez państwa członkowskie do propagowania pozytywnego nastawienia do osób z niepełnosprawnościami i poprawy ich integracji w społeczeństwie;
54. apeluje do UE i państw członkowskich o finansowanie szkoleń dotyczących zasady niedyskryminacji, w tym dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie, dyskryminacji krzyżowej i racjonalnych usprawnień, kierowanych do osób z niepełnosprawnościami, organizacji przedstawicielskich, związków zawodowych, federacji pracodawców i urzędników służby cywilnej oraz oferowanych przez takie osoby i instytucje;
55. wzywa wszystkie państwa członkowskie do wspierania i zwiększania prestiżu pracy społecznej (tj. pracowników socjalnych i osób działających w sektorze usług socjalnych);
56. wzywa Komisję do stworzenia jasnego mechanizmu odpowiedzialności, kontroli i sankcji w odniesieniu do jej strategii;
57. wzywa państwa członkowskie do pilnego zajęcia się problemem bezdomności przez przyjęcie długoterminowych, zintegrowanych strategii skupiających się na zapewnieniu zakwaterowania, na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, oraz do uznania szczególnie ryzyka, na jakie narażone są osoby z niepełnosprawnościami, w tym osoby ze spektrum autyzmu;
58. wzywa państwa członkowskie, by potwierdziły zaangażowanie w promowanie, ochronę oraz zapewnienie wszystkim osobom z niepełnosprawnościami pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, w tym prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu i prawa do głosowania w wyborach zgodnie z art. 12 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, oraz by wspierały poszanowanie przyrodzonej godności tych osób dzięki wdrażaniu strategii na okres po 2020 r i ścisłemu monitorowaniu jej wdrażania przy znaczącym zaangażowaniu osób z niepełnosprawnościami, reprezentujących je członków rodzin lub organizacji przedstawicielskich oraz we współpracy z władzami, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim na szczeblu UE, krajowym oraz lokalnym, a ponadto wzywa do przydzielenia odpowiednich zasobów ludzkich i finansowych na realizację tej strategii;
59. wzywa wszystkie państwa członkowskie do opracowania krajowych strategii w sprawie niepełnosprawności, aby propagować uwzględnianie problematyki równego traktowania osób z niepełnosprawnościami oraz do zajęcia się kwestią wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
60. wzywa państwa członkowskie do opracowania krajowych strategii uwzględniających najlepsze praktyki innych państw członkowskich mające na celu poprawne wdrożenie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
61. wzywa Unię Europejską oraz wszystkie państwa członkowskie do ratyfikowania protokołu fakultatywnego do Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
62. wzywa państwa członkowskie, by złożyły sprawozdanie z wdrażania europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności;
63. wzywa państwa członkowskie do złożenia sprawozdania o działaniach podjętych w związku z zaleceniami krajowymi wydanymi przez Komitet ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami po dokonaniu oceny wdrożenia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;

⁽³³⁾ Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

64. podkreśla znaczenie jak najszybszego osiągnięcia porozumienia; wzywa Radę do przełamania impasu w celu znalezienia pragmatycznego rozwiązania i przyjęcia bez dalszej zwłoki horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej UE złożonej przez Komisję w 2008 r. i zatwierdzonej przez Parlament; uważa, że jest to warunek wstępny, aby zapewnić skonsolidowane i spójne unijne ramy prawne chroniące przed dyskryminacją ze względu na religię i światopogląd, niepełnosprawność, wiek i orientację seksualną poza miejscem zatrudnienia; zauważa, że nie należy akceptować żadnych nieuzasadnionych ograniczeń zakresu stosowania dyrektywy; uważa, że kluczowym elementem jest też konsolidacja ram prawnych UE w zakresie zwalczania przestępstw z nienawiści, zważywszy że podobne przestępstwa są powszechne także w środowisku pracy;

65. zaleca UE strukturalne włączenie europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności do procesu europejskiego semestru;

66. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, rządowi i parlamentom państw członkowskich i krajów kandydujących, Agencji Praw Podstawowych UE, Trybunałowi Obrachunkowemu, Komitetowi Regionów i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu w celu przekazania parlamentom i radom na poziomie niższym niż krajowy, Radzie Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych;
